

HEP upriličio obilazak lokacija gradnje sunčanih elektrana na cresko-lošinjskom području

Walter Salković

02. lipanj 2026.

Creski gradski čelnici i predstavnici HEP-a u Orlecu / Foto Walter Salković

UNIJE/CRES – Hrvatska elektroprivreda organizirala je dvodnevni stručni obilazak lokacija na kojima se grade sunčane elektrane na cresko-lošinjskom otočju, odnosno SE Unije, SE Ustrine i SE Cres kod Orleca, kako bi se upoznali s projektima obnovljivih izvora energije, planiranim tehničkim rješenjima te specifičnostima realizacije energetske projekata u otočnim i zahtjevnim terenskim uvjetima.

Lokacije su posjetili čelni ljudi HEP-a i partnerskih tvrtki na tim projektima, a na Cresu im se pridružio i predsjednik uprave HEP-a Vice Oršulić.

Obilazak je započeo na Unijama gdje je sunčana elektrana više od izvora energije, ona je važan korak prema održivoj i energetske učinkovitoj budućnosti otoka.

Zajednička fotografija na Unijama / Foto S. Puncet

Projekt se nalazi u središnjem dijelu otoka Unije, jugoistočno od istoimenog naselja, te je pažljivo planiran kako bi bio usklađen s prirodnim okruženjem i potrebama lokalne zajednice. Sunčana elektrana Unije imat će priključnu snagu od 1 MW, a sastojat će se od 2.700 fotonaponskih modula.

Procijenjena godišnja proizvodnja električne energije iznosit će oko 1,6 GWh, što će pridonijeti povećanju udjela obnovljivih izvora energije u elektroenergetskom sustavu te osigurati stabilniju opskrbu električnom energijom na otoku.

Ugovor za izgradnju SE Unije sa zajednicom ponuditelja Monting i RENS potpisan je 1. listopada 2024. godine, a ukupna ugovorena vrijednost projekta iznosi 1.646.453,13 eura.

Radovi na fotonaponskim poljima su završeni, uključujući izvedbu konstrukcije, ugradnju fotonaponskih panela, AC i DC kabeliranje i ugradnju izmjenjivača, a trenutačno su u tijeku aktivnosti na dovršetku građevinskih radova na transformatorskoj stanici, nakon čega slijedi ugradnja elektroopreme i priprema postrojenja za puštanje u pogon.

Gradonačelnica Ana Kučić sa suradnicima / Foto S. Puncet

Paralelno se radi na daljnjem razvoju elektrane na Unijama, pa je već dobivena građevinska dozvola za baterijsko postrojenje – ugradnjom baterijskog sustava za pohranu energije optimizirat će se rad elektrane, povećati fleksibilnosti sustava i učinkovitije koristiti proizvedena električna energija.

Sunčana elektrana Ustrine nalazi se na otoku Cresu, ali na njegovom južnom dijelu koji je pod administrativnom upravom Grada Malog Lošinja čijim je prostornim

planovima, kao i onima Primorsko-goranske županije, određena kao projekt županijskog značenja.

Lokacija zahvata nalazi se sjeverno od lokalne ceste Ustrine – D100 i obuhvaća oko 26 hektara. Maksimalna dopuštena snaga elektrane iznosi 10 MW.

Za projekt je ishođena lokacijska dozvola, energetska odobrenja i ostala ključna dokumentacija potrebna za nastavak realizacije, a predstoji rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i dobivanje građevinske dozvole.

Radovi na SE Cres u završnoj su fazi / Foto Walter Salković

-Sunčane elektrane Ustrine i Unije promatramo kao dva važna projekta iste razvojne vizije energetske odgovornosti, održivosti i otpornog otočnog prostora. SE Ustrine važan je iskorak u proizvodnji energije iz obnovljivih izvora, a SE Unije jedan od ključnih elemenata šireg koncepta samoodrživog otoka Unije, uz ulaganja u vodu, infrastrukturu, luku, javnu rasvjetu, zdravstvo i kvalitetu života otočana.

Naš je cilj koristiti prirodne potencijale naših otoka odgovorno, uz poštivanje prostora, okoliša i potreba lokalne zajednice. Ovi projekti pokazuju da energetska tranzicija za nas nije samo tehničko pitanje, nego dio šire brige za budućnost malih

otoka, njihovu sigurnost, održivost i ostanak ljudi na njima, istaknula je u izjavi za Novi list malološinjska gradonačelnica Ana Kučić koja je sudjelovala u obilasku svih lokacija na otočju.

Posljednja elektrana koju su posjetili čelnici HEP-a i njihovi partneri bila je sunčana elektrana Cres koja se gradi oko dva kilometra sjeverno od naselja Orlec, na površini od približno 17 hektara.

Gradonačelnici Marin Gregorović i Ana Kučić / Foto Walter Salković

Kako ističu u HEP-u, radi se o jednom od značajnijih projekata obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj i dio je strateških ulaganja u razvoj proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora te doprinos ostvarenju ciljeva energetske tranzicije i dekarbonizacije hrvatskog energetskeg sustava.

Nositelj investicije je OIE Čakovec, društvo u zajedničkom vlasništvu HEP-a i Končara, osnovano upravo za razvoj i realizaciju projekata obnovljivih izvora energije.

Dokumentaciju za gradnju pripremio je Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije, dok je lokacija prostornim planom definirana kao građevina od županijskog značaja.

SE Cres projektirana je s priključnom snagom od 6,5 MW, a po završetku će proizvoditi do 9 milijuna kWh električne energije godišnje, što odgovara prosječnoj godišnjoj potrošnji približno 2.500 kućanstava.

Na lokaciji je ugrađeno 20.330 fotonaponskih panela snage 360 W, a ukupna vrijednost projekta iznosi 8.187.717,72 eura.

Predsjednik Uprave Vice Oršulić, gradonačelnik Marin Gregorović i predsjednica gradskog vijeća Marina Medarić / Foto Walter Salković

Izvođač radova na projektu je Končar koji upravo provodi završne aktivnosti na izgradnji postrojenja i pripremi za puštanje elektrane u rad nakon što su uspješno prošli ključni regulatorni i administrativni postupci, uključujući ishodenje potrebnih dozvola, dodjelu EIC oznake, prijavu pokusnog rada i pripremu za priključenje na elektroenergetsku mrežu.

U tijeku su završna funkcionalna ispitivanja sustava, testiranja opreme te aktivnosti potrebne za puštanje elektrane u redovan pogon.

Budući da lokacija ima potencijala za širenje, u sklopu daljnjeg razvoja lokacije u HEP-u se razmatraju dodatne mogućnosti povećanja energetske učinkovitosti i iskorištenja postojećih kapaciteta, uključujući proširenje fotonaponske elektrane i ugradnju baterijskog sustava za pohranu energije.

U Orlecu se čelnicima HEP-a i njihovim partnerima priključio i gradonačelnik Cresa Marin Gregorović sa suradnicima koji je naglasio kako je Cres jedan od predvodnika energetske tranzicije u Hrvatskoj. Uz SE Cres, na otoku je predviđeno još nekoliko lokacija za sunčane elektrane, uključujući fotonaponsku elektranu snage 465 kW kod Filozića na sjeveru otoka, inovativni projekt kojeg provodi energetska zadruga Apsyrtides, a cilj mu je omogućiti otočanima da postanu proizvođači vlastite, čiste energije.

– Zadovoljan sam što se ovaj projekt privodi kraju i pozdravljam plan o baterijskom sustavu za pohranu energije. No, izuzetno nam je važno i očekujemo od HEP-a kabliranje dalekovoda od Predošćice i Vodica prema Porozini kako bi se riješio problem stabilnosti mreže na Tramuntani, sjevernom dijelu otoka Cresa, poručio je gradonačelnik Gregorović.